

27. október 2023

Elísabet Pálmadóttir

Náttúruvá

Stöðumat og áskoranir varðandi endurmótun á tilhögun hættumats og vöktunar vegna náttúruvár

Stjórnarráð Íslands

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

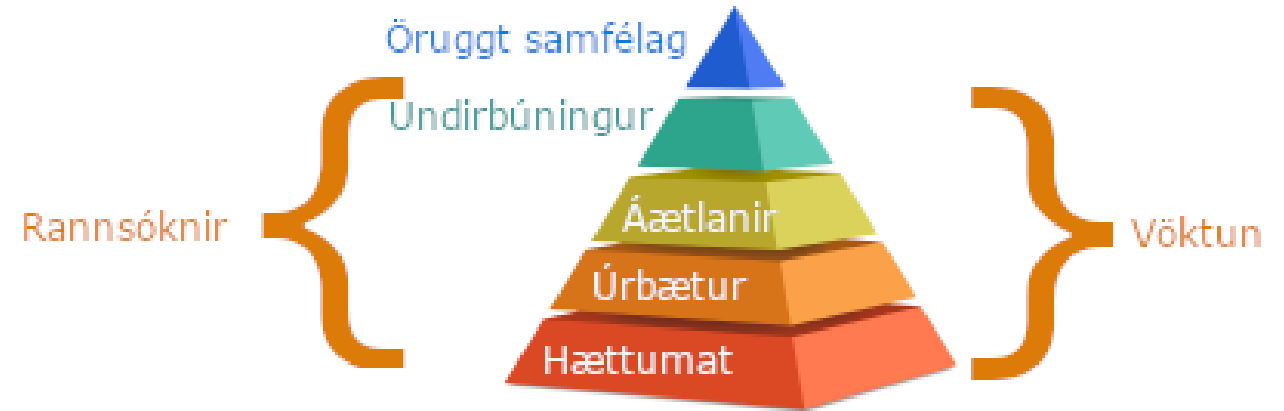

Náttúruvá

Stöðumat og áskoranir varðandi endurmótun á tilhögun hættumats og vöktunar vegna náttúruvár

Starfshópur um stöðu og áskoranir varðandi hættumat og vöktun náttúruvár

Hættumat

- **Gera þarf betur**

- Viðbótarkostnaður ríkissjóðs vegna náttúruhamfara numið um 11 ma.kr. frá árinu 2008
- Jafngildir um 785 m.kr. á ári að meðaltali
- Með óbreyttu fyrirkomulagi mun það taka mörg ár og jafnvel áratugi að koma á dagskrá og ljúka nauðsynlegum hættumatsverkefnum vegna náttúruvár og loftslagsbreytinga auk aðlögunaraðgerða.

- **Hættumat**

- Nauðsynlegt er að endurskoða hættumat þar sem varnarvirki hafa verið reist.
- Eldgosahættumat er langt frá því að vera lokið
- Hættumat vegna vatns- og sjávarflóða eru stutt á veg komin

Vöktun og rannsóknir

- Vöktun á náttúruvá byggir á tryggum og öflugum mæla- og upplýsingatækniinnviðum, sem þarf að reka og endurnýja með reglubundnum hætti til að þeir standist tækniþróun og -kröfur hvers tíma
- Rannsóknir og úrvinnsla gagna er lykilþáttur til að skilja forboða náttúruvár, þær eru nauðsynlegar fyrir gerð hættumats og til að fylgjast með áhrifum loftslagsbreytinga
 - Loftslagsbreytingar auka og brýna þörfina fyrir þekkingu um náttúruvá
 - Nauðsynlegt er að efla grunnrannsóknir til þess að hægt sé að vinna hættumöt
- Efla þarf kortagerð
- Skortur er á sérhæfðu starfsfólki
- Auka þarf aðgengi að upplýsingum

Áhættustjórnun

- Uppbygging innviða –
átaksverkefni
- Stefna um náttúruvá á
Íslandi

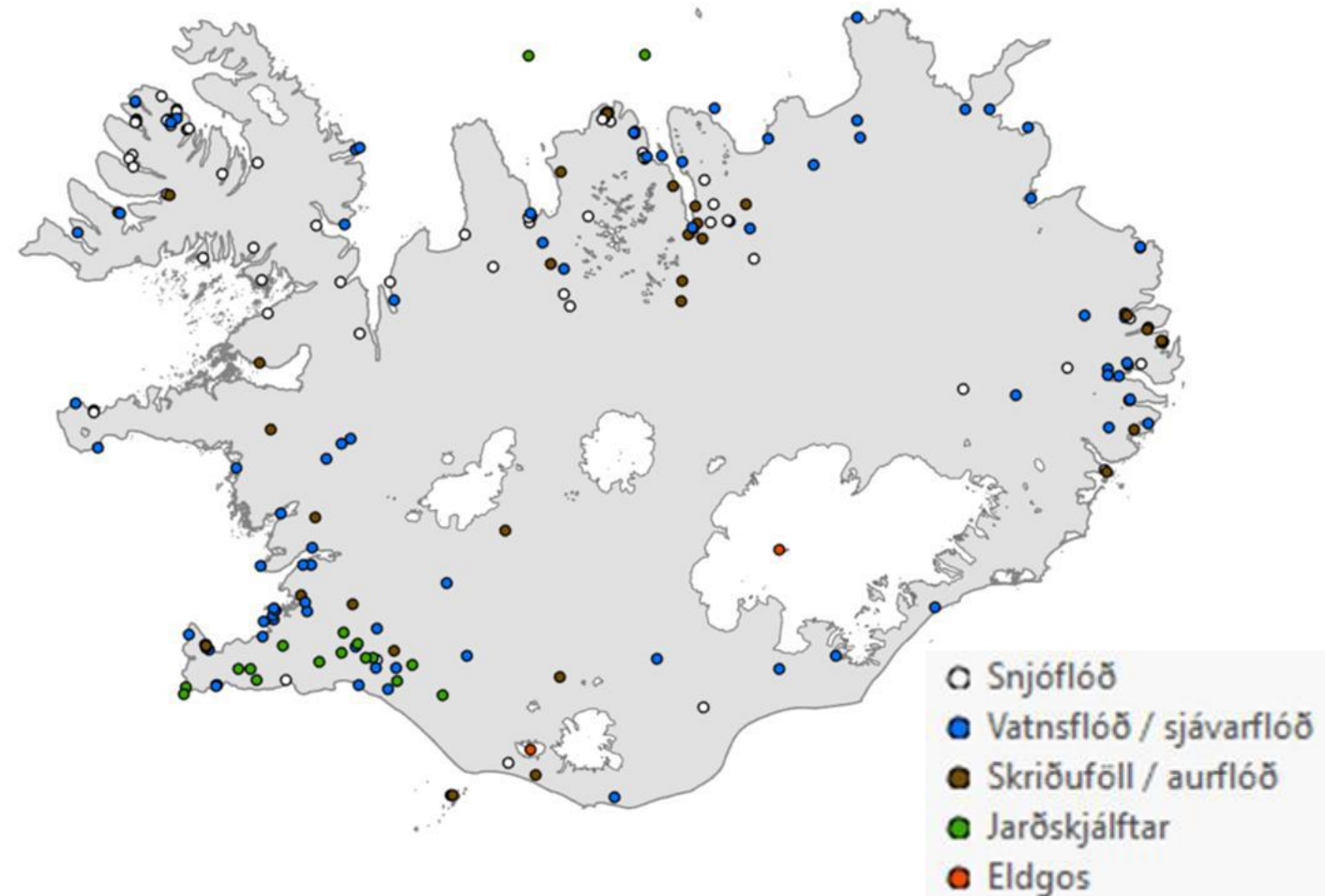

Mann- og eignatjón

Frá 1900 hafa 80 manns farist í náttúruhamförum í eða við heimili sín eða vinnustaði

- 171 hafa látist í snjóflóðum
- 40 hafa látist í skriðuföllum
- 2 hafa látist í eldgosum
- 1 hefur farist í jarðskjálfta
- 1 hefur farist í vatnsflóði

Staðsetning atburða sem leitt hafa til eignatjóns vegna jarðskjálfta, eldgosu, skriðufalla, snjóflóða og vatnsflóða, sem Náttúruhamfaratrygging hefur bætt frá 1987 fram á mitt ár 2022.

Verkefni, áskoranir og aðgerðir

VERKEFNI 2023-2028

HÆTTUMAT

Áskoranir	Lýsing	Meginverkefni
ÁSKORUN #1 Forvarnir og viðbrögð	Tryggja þarf að beitt sé samræmdri aðferða-fræði við hættumat og framsetningu. Tryggja þarf nægjanlegt fjármagn fyrir ásættanlega framvindu þessara verkefna. Áskorun er að ná sammæli um viðmið vegna vatnsflóða og sjávarflóða og að fjármagna framhald vinnunnar. Áskorun er að tryggja fjármagn í framhald	MEGINVERKEFNI #1 Vinna þarf, viðhalda og uppfæra hættumat vegna ofanflóða fyrir þéttbýli sem og úttekt á hættu í dreifbýli. MEGINVERKEFNI #2 Setja þarf regluverk um hættumat og hættumatsviðmið fyrir vatnsflóð og sjávarflóð og halda áfram vinnu við hættumat.

HÆTTUMAT

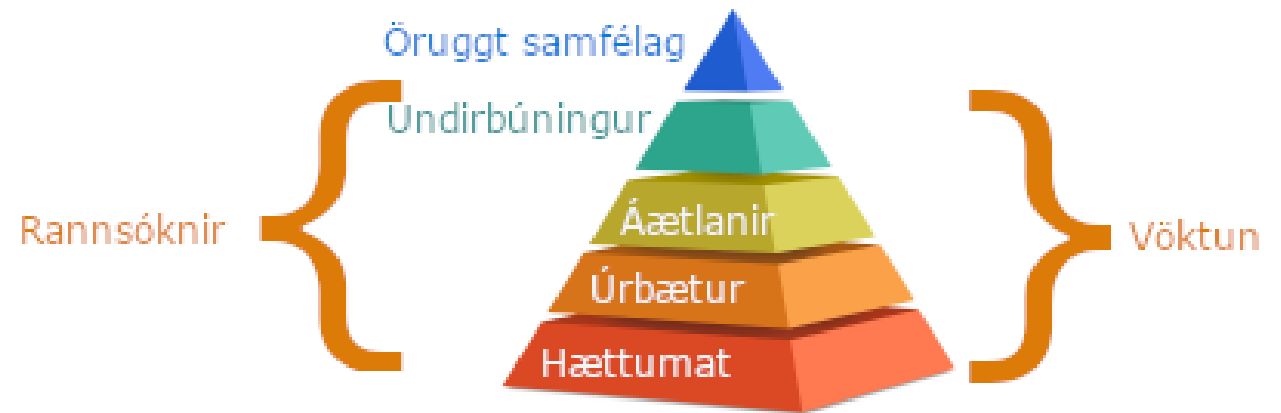
Meginverkefni	Lýsing	Tími	Ábyrgð	Hver framkvæmir
MEGINVERKEFNI #1 Vinna þarf, viðhalda og uppfæra hættumat vegna	Ljúka þarf hættumati fyrir þéttbýli og úttekt á hættu í dreifbýli, auk þess sem	Reglubundið	URN	Veðurstofa Íslands

Verkefni, áskoranir og aðgerðir

Verkefnin eru mörg sem halda þarf áfram með eða að ráðast í á komandi árum.

- Hættumat
- Vöktun
- Rannsóknir
- Kortagerð
- Mannauður

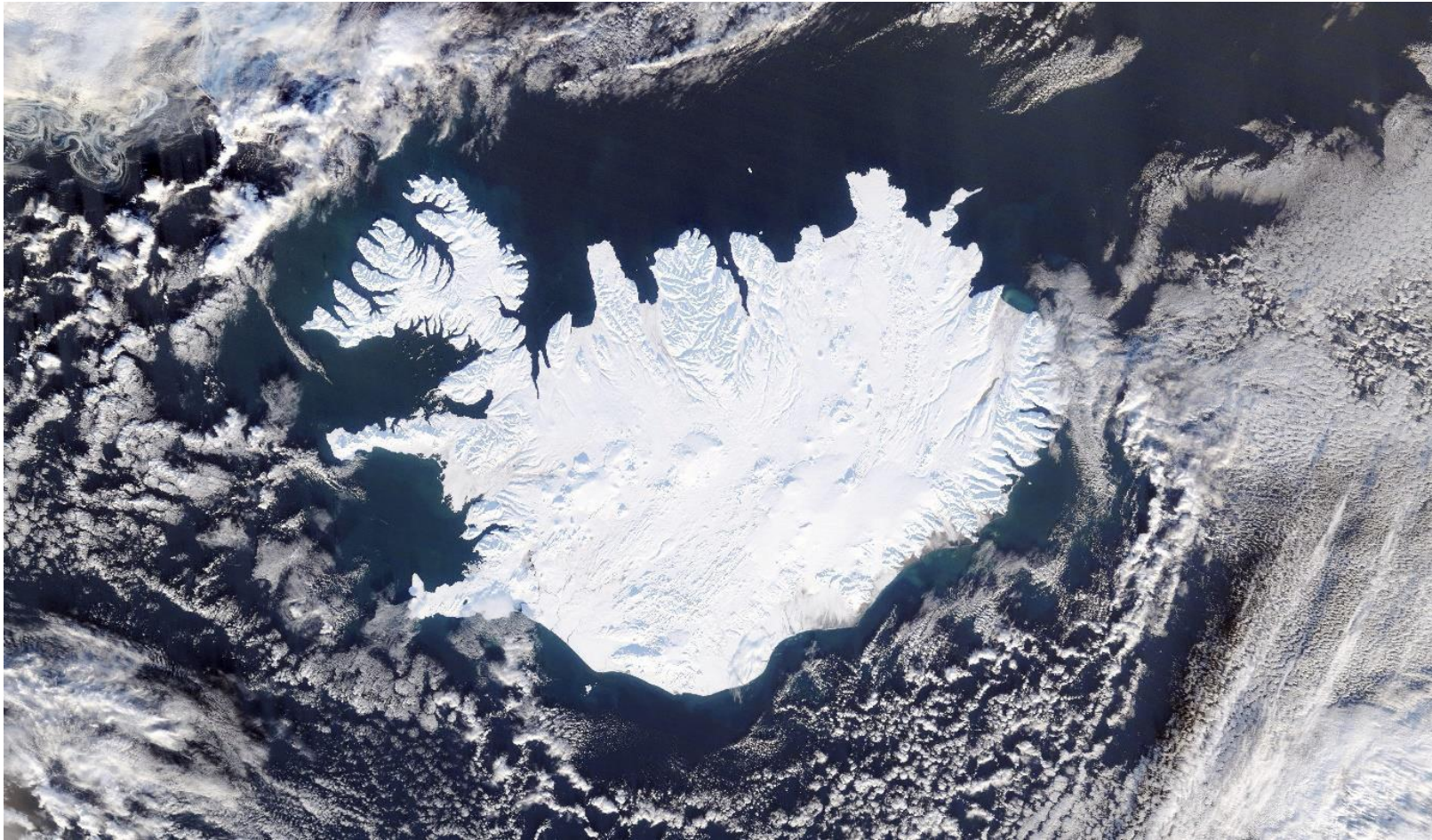

	Mannauður	Rekstur	Fjárfesting
Hættu- og áhættumat	Umfangsmikil	Óveruleg	Veruleg
Upplýsingatækninnviðir	Umfangsmikil	Umfangsmikil	Umfangsmikil
Vöktun	Veruleg	Umfangsmikil	Umfangsmikil
Rannsóknir	Veruleg	Veruleg	Veruleg
Jarðfræðikortlanging	Umfangsmikil	Óveruleg	Lítill sem engin
Upplýsingamiðlun vegna náttúruvár	Veruleg	Veruleg	Óveruleg

Fjárbörf Lítill sem engin Óveruleg Veruleg Umfangsmikil

Fjármögnun

Ef horft er til ákveðinna þátta er hægt að áætla gróflega þá fjárbörf sem þarf til hvers málaflokks m.t.t. þriggja þátta mannaúðs, reksturs og fjárfestingar í m.a. tækjum, búnaði og aðstöðu.

Lokaorð

Gerð stefnu gefur tækifæri til að yfirfara lög- og reglugerðir sem snúa að náttúruvá og meta hvort breytinga er þörf.

https://www.stjornarradid.is/library/02-Rit--skyrslur-og-skrar/URN/Natturuvar_skyrsla_apr23_STAFR_.pdf